

Znáš hrdinu Nekonečného příběhu? Je to chlapec Bastián, který se sice někdy trochu bojí, ale nadevše má rád knížky a dobrodružství. Díky tomu se odváží vydat se na neobvyklou cestu do Fantázie. Tam také potká dobré kamarády – například chlapce Átreje nebo šťastného draka Falka - a s jejich pomocí překoná všechny nesnáze. Tak ať se Ti u tohoto testu také daří jako Bastiánovi. Hlavní je se nevzdávat!

Nejprve si přečti první úryvek z úvodní kapitoly Nekonečného příběhu:

„Pro mě nejsou děti nic než omezení křiklouni, otrapové, co všechno rozbijí, marmeládou zapatlají knihy a roztrhají stránky a houby je zajímá, jestli dospělí náhodou nemají taky své starosti a trápení. Říkám to jenom proto, abys hned zkraje věděl, na čem jsi. Kromě toho nemám žádné knížky pro děti a jiné ti neprodám. Tak doufám, že jsme si rozuměli!“

(...)

„Všichni ale takoví nejsou.“

Muž pomalu vzhlédl a znovu si sňal brýle.

„Ty jsi ještě pořád tady? Nemohl bys mi prozradit, co člověk musí udělat, aby se zbavil někoho jako tebe? Co důležitého jsi mi to právě sděloval?“

„Nic důležitého,“ odpověděl chlapec ještě tišeji. „Jenom jsem chtěl – všechny děti nejsou takové, jak říkáte.“

„Ach tak!“ Muž zdvihl obočí v předstíraném údivu. „Pak ovšem ty sám jistě budeš právě ta velká výjimka, že?“

Buclík nevěděl, co by na to měl říct. Jen trochu pokrčil rameny a znovu se chystal odejít.

„A co takhle slušné vychování,“ slyšel za sebou nabručený hlas, „slušného vychování nemáš za pětník, jinak by ses nejdřív aspoň představil.“

Pokračování Nekonečného příběhu od Michaela Endeho na tebe čeká na straně 3.

Vítej na přijímacích zkouškách z češtiny.

Držíme Ti palce!

Osobní kód: _____

Počet bodů: _____

Přijímací test - prima 2013/2014 - 1. termín

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

- Test obsahuje 34 úloh na 60 minut.
 - Každá úloha má jen jedno správné řešení / nejužitečnější odpověď.
 - Správnou odpověď zřetelně zakroužkuj v záznamovém archu. (kromě úkolů č.7, 28 a 34)
 - Správná odpověď na otázky ANO/NE i na otázky a/b/c/d je za 0,5 bodu, úkol č. 7 a 34 je za 5 bodů, úkol č. 27 je za 2 body a úkol č. 28 je za 3 body.
- Za špatnou či chybějící odpověď se body neodečítají.

ZÁZNAMOVÝ ARCH

1. a - b - c - d	19. ANO – NE	29. a - b - c - d
2. a - b - c - d	20. ANO – NE	30. a - b - c - d
3. a - b - c - d	21. ANO – NE	31. a - b - c - d
4. a - b - c - d	22. ANO – NE	32. a - b - c - d
5. a - b - c - d	23. ANO – NE	33. a - b - c - d
6. a - b - c - d	24. ANO – NE	
7. doplň přímo v textu	25. ANO – NE	34. (A)
8. ANO - NE	26. ANO – NE	()
9. ANO - NE		()
10. ANO - NE		()
11. ANO - NE	27. a - b - c - d	()
12. ANO - NE		()
13. ANO - NE	28 – A	(F)
14. ANO - NE	28 – B	()
15. ANO - NE	28 – C	()
16. ANO - NE	28 – D	()
17. ANO - NE	28 – E	()
18. ANO - NE	28 – F	()

Pokračování ukázky ze strany 1

„Jmenuji se Bastián,“ řekl kluk, „Bastián Baltazar Bux.“

„To je dost zvláštní jméno,“ vrčel muž, „tříkrát B za sebou.“ No, za to nemůžeš, ty sis ho nedal. Já se jmenuju Karel Konrád Koreander.“

„To jsou tři K za sebou,“ podotkl hoch vážně.

„Hm,“ zabrumlal staroch, „máš pravdu!“

Zabafal z dýmky a vypustil několik obláčků. „No, vždyť na tom nesejde, jak se jmenujeme, stejně se už neuvidíme. Teď by mě zajímala už jen jedna věc, totiž proč jsi před chvilkou vpadl do mého krámků s takovým *tartasem*. Skoro to vypadalo, jako bys před něčím utíkal. Je to tak?“

Bastián přikývl. Jeho kulatá tvář vypadala najednou ještě o něco bledší než předtím a oči měl ještě vykulenější.

„Pravděpodobně jsi vyloupil pokladnu v nějakém obchodě,“ vyslovil domněnku pan Koreander, „nebo jsi ztloukl nějakou starou paní nebo něco takového, co vy dnes provádíte. Policie je ti v patách, milé dítě?“

Bastián zavrtěl hlavou.

„Tak to konečně vyklop,“ vybídl ho pan Koreander, „Před čím jsi utíkal?“

„Před těmi druhými.“

„Před jakými druhými?“

„Před dětmi ze třídy.“

„Proč?“

„Oni..., oni mi nikdy nedají pokoj.“

„Copak dělají?“

„Čekají na mě před školou.“

„A dál?“

„Pak na mě pokřikují. Strkají do mě a posmívají se mi.“

„A ty si to necháš jen tak líbit?“

Pan Koreander si chlapce chvíli nespokojeně prohlížel a pak se zeptal: „Proč jim jednoduše nevrážíš jednu do nosu?“

Bastián na něho vyvalil oči. „Ne – to nemám rád. A navíc – já ani neumím dobře boxovat.“

„A prát se umíš?“ zajímalo pana Koreandera. „A co takhle běhat, plavat, fotbal, prostná? Neumíš z toho vůbec nic?“

Kluk zavrtěl hlavou.

„Jinými slovy,“ prohlásil pan Koreander, „jsi bábovka, že?“

Bastián pokrčil rameny.

Co můžeš říci o Bastiánovi a panu Koreanderovi na základě celé ukázky (strana 1 a 3)? Vyber charakteristiku, která nejlépe odpovídá tomu, jak se tito dva hrdinové chovají a co se mezi nimi odehrává:

1. Jaký je pan Koreander?

- a) je rozzlobený a popudlivý
- b) je nabručený, ale zvědavý
- c) je pánovitý, ale veselý
- d) je milý a roztržitý

2. Co myslel pan Koreander tím, že Bastián je bábovka:

- a) Bastián je popleta
- b) Bastián se špatně učí
- c) Bastián není dobrý sportovec
- d) Bastián se umí prát, ale má strach

3. Z jaké činnosti Bastián pana Koreandera nejspíše vyrušil?

- a) z přípravy oběda
- b) z ranní rozevčičky
- c) ze čtení
- d) z uklízení

4. Co si pan Koreander myslí o dětech?

- a) děti jsou rozpustilé, ale jinak celkem milé
- b) děti umějí zlobit, ale měli bychom se k nim pěkně chovat
- c) děti mají rády knížky a čtení
- d) děti jsou sobecké

5. Bastián je:

- a) tichý, ale přemýšlivý
- b) chytrý, ale nezdvořilý
- c) hloupý a nepříjemný
- d) zbrklý a zvědavý

6. Překladatel použil v knize slovenské slovo *tartas*. Pokus se uhodnout jeho význam:

- a) odhodlání
- b) rámus
- c) zátaras
- d) ruksak

7. Bastián má často nedorozumění se spolužáky. Proto jsme jako další text zařadili článek týkající se šikany. Z nabídky pod textem vyber české výrazy, kterými je možné nahradit podtržená cizí slova. (viz vzor u prvního podtrženého slova)

Šikana – no fuj!

autor: Martina Melicharová

„Šikanu na naší škole určitě nemáme,“ řekne vám zřejmě většina učitelů. Jenže jak dokládají neúprosná čísla statistik, šikana je přítomna na většině škol. Jen se o ní nemluví. Řada na sobě nezávislých týmů (J) došla různými metodami () k poznání, že stav šikany v českých školách je horší, než kdokoli čekal. Přibližně 40 procent školáků okusilo, jaké je to být šikanován.

A nejde vždy jen o pověstné „pupendo“ nebo vybírání „desátků“ z peněz na svačiny. Vytlačení vně třídního kolektivu a posměšné poznámky často úplně stačí. Šikana je ponorná řeka, a k učitelům často pronikne jen tam, kde už je tlak příliš silný, modřiny viditelné a sešitů přetržených napůl mnoho.

O šikaně nechce většinou mluvit ani její oběť. Někdy ze studu, jindy z falešného () pocitu solidarity () (žalovat se přece nemá). V nejhorším případě se obává, že by tím svou situaci jen zhoršovalo. „Rodiče své dítě ale znají a proto si všimnou, že se asi děje něco nepatřičného,“ říká dětský psycholog Václav Mertin. Nemusí jít přitom vždycky o šikanu. Je možné, že se jen dívka rozešla s nejlepší kamarádkou, že byla přesazena ke klukovi, který je jí nesympatický (), že se paní učitelka často rozčiluje a podobně.

„Jestliže rodiče běžně a přátelsky s dítětem mluví o všem, co se ve škole děje, je pravděpodobné, že z jeho řeči pochopí, kde je bota tlačí. Ne vždy dítě vykládá o všech problémech (), je mu to nepříjemné, stydí se – takže i z toho, že o něčem mluvit nechce, lze vysoudit nějaké nepříjemnosti,“ dodává psycholog. Podle něj musí dítě v první řadě cítit neustálou podporu. „Rodiče jsou celoživotní ochránci dítěte. Pokud cítí něco nepatřičného a nevyznají se v tom, mohou ještě lehce sondovat () u spolužáků nebo u jejich rodičů – dítě někdy nepovídá o sobě, ale o druhých ano,“ radí Václav Mertin.

Kontaktovat () učitele je samozřejmě potřeba, psycholog však varuje před brzkým použitím slova šikana. „Učitelé mívají v takovém případě často pocit viny, vlastního odborného selhání, a tak šikanu nepřipouštějí a mají tendenci () zamést ji pod stůl,“ vysvětluje. Vcelku vstřícně však kantoři reagují na normální () otázky na chování a jednání dítěte. Jestli má kamarády, co dělá o přestávce, jestli učitel nepozoruje změny v chování a

podobně. Měli byste učitelé také říci, že doma se nic neděje – a přesto váš syn nebo dcera najednou nechodí do školy rádi. „Někdy stačí takové otázky, aby navedly učitele k lepšímu pozorování a případně i k potřebným opatřením,“ soudí dětský psycholog.

A to je přece cíl, který sledujete. Není třeba dohnat kantora k agresivní () obraně své profesionální cti a žáky – darebáky ke dvojkám z chování, ale vyčistit klima ve třídě, aby do ní vaše dítě zase mohlo v klidu a beze strachu chodit.

A - snaha	I - jednoduchý
B - oslovit	J - skupina
C - obtíž	K - násilný
D - silný	L - zákaz
E - soudržnost	M - běžný
F - vyzvídat	N - způsob
G - napovědět	O - získat
H - nepříjemný	P - nesprávný

Rozhodni, zda jsou následující tvrzení obsažena v textu o šikaně (buď přímo, nebo z něj vyplývají):

8. Rodiče musejí sebemenší podezření z šikany nejprve nahlásit učitelé. **ANO – NE**
9. Většina českých školáků zažila šikany na vlastní kůži. **ANO – NE**
10. Některé změny v chování dítěte jsou způsobeny šikanou. **ANO – NE**
11. Učitelé vždy počítají s tím, že v jejich třídě by se mohla vyskytovat šikana. **ANO – NE**
12. Rodiče musejí zajistit, aby podezřelí z šikany byli přísně potrestáni. **ANO – NE**
13. Šikana je vždy provázena fyzickým násilím. **ANO – NE**
14. Oběti šikany se často stydí a bojí. **ANO – NE**

Při přepisování části knihy jsme někde udělali chyby. Rozhodni, které ukázky jsou napsány správně (ANO), ve kterých je chyba (NE).

Velká písmena, vlastní jména a čárky jsou vždy správně!

Átrej jí prostrčil hlavu a teď zpatřil něco, co předtím, když bránu zvědavě obcházel, na zadní straně neviděl. Pomalu stáhl hlavu zas zpátky a podíval se za bránu zvenčí: Tam byla jen holá rovina.

15. ANO – NE

Znovu nakoukl škvírou a uviděl dlouhou chodbu, tvořenou nespočetnými mohutnými sloupy. A vzadu na konci bylo schodiště a další sloupořadí a terasy a zas schody a celý les sloupů. Žádné sloupořadí však neneslo střechu. Nad nimi bylo totiž vidět noční nebe.

16. ANO – NE

Átrej prošel brankou a užasle se rozhlížel kolem sebe. Dveře se za ním s bouchnutím zavřeli.

17. ANO – NE

Hodiny na věži odbyly čtvrtou.

18. ANO – NE

Kalné dení světlo, padající vikýřem, stále sláblo. Už bylo příliš tma, aby se dalo číst. Poslední stránku Bastián přelouskal jen s námahou. Odložil knihu. Co by měl podniknout?

19. ANO – NE

Na půdě bylo určitě elektrické světlo. Bastián se příšeřím protápal ke dveřím a ohmatával zeď. Nemohl najít žádný vypínač. Ani na druhé straně nic nebylo.

20. ANO – NE

Bastián vytáhl z kapsy kalhot krabičku zápalek (vždycky sebou pár zápalek nosil, protože si rád dělal ohýnky), ale byly zvlhlé a chytla až čtvrtá. V jejím chabém světle hledal vypínač, ale žádný tam nebyl.

21. ANO – NE

S tím nepočítal. Zamrazilo ho při představě, že by tu měl v naprosté temnotě strávit celý večer a celou noc.

22. ANO – NE

Sice už nebyl žádné malé dítě a doma nebo kdekoliv jinde se tmy nebál, ale tady nahoře na té obrovské půdě s tolika podivnými věcmi to bylo něco úplně jiného.

23. ANO – NE

Zápalka mu spálila prsty a Bastián ji odhodil. Chvilky tu stál a naslouchal. Déšť polevil a bubnoval na plechovou střechu již jen docela tichounce.

24. ANO – NE

Tu si Bastián vzpoměl na sedmiramenný rezivý svícen, který předtím objevil pod harampádím. Protápal se k tomu místu, našel jej a odtáhl ke svým žíněnkám.

25. ANO – NE

Zapálil knoty na zbytcích tlustých svíček – všech sedm – a brzy se po půdě rozlilo zlaté světlo. Plamínky tiše praskaly a občas se zakomihaly pod závanem vzduchu. Bastián si odechl a znovu sáhl po knize.

26. ANO – NE

Pozorně si přečti další úryvek z Nekonečného příběhu a odpověz na otázky:

Lidské vášně jsou záhadná věc, a jakmile jde o ně, tak dětem se nevede o mnoho jinak než dospělým. Když se někoho taková vášně zmocní, neumí ji vysvětlit druhým, a kdo nic podobného nikdy nezažil, ji zas nedokáže pochopit. Najdou se lidé, kteří riskují život, aby zlezli vrchol nějaké hory. Nikdo, ani oni sami neumějí doopravdy vysvětlit proč. Jiní promrhají všechny peníze, jen aby získali srdce určité osoby, která o nich nechce ani slyšet. A zase jiní se zničí, protože nedokážou odolat potěšení z dobrých jídel – nebo pokušení láhve. **Mnoho lidí vsadí veškerý majetek, jen aby vyhráli v hazardních hrách, nebo obětují všechno nějaké utkvělé myšlence, která se nemůže nikdy uskutečnit.** Někteří lidé věří že by byli šťastní jen kdyby byli někde jinde než právě jsou a celý život cestují po světě. A pár lidí nedojde klidu, dokud se nedostanou k moci. Zkrátka a dobře existuje tolik různých vášní, kolik je různých lidí.

Vášní Bastiána Baltazara Buxe byly knihy.

Kdo nikdy neproseděl celá odpoledne s rudýma ušima a rozježenými vlasy nad knihou a nečetl a nečetl a nezapomněl přitom na celý svět kolem sebe, neuvědomil si, že má hlad nebo že je mu zima –

Kdo nikdy tajně nečetl v posteli s kapesní lampou pod příkrývkou, protože otec nebo matka nebo nějaká jiná starostlivá osoba zhasla světlo s dobře míněným zdůvodněním, že teď je třeba spát, protože zítra se musí tak brzo z duchny –

Kdo nikdy neproléval veřejně nebo potají hořké slzy, protože báječný příběh skončil a bylo nutno se rozloučit s postavami, s nimiž člověk společně prožil tolik dobrodružství a jež si tak zamiloval a tak je obdivoval, o které se tolik strachoval a ve které doufal a bez jejichž společnosti mu život připadal prázdný a beze smyslu –

Kdo nic z toho nezná z vlastní zkušenosti, tak ten pravděpodobně nepochopí, co teď udělal Bastián.

Ten upřeně zíral na titul knihy a střídavě ho rozráželo horko a zima. Tohle bylo přesně to, o čem už tolikrát snil a co si už tolikrát přál od chvíle, kdy se ho zmocnila čtenářská vášně: Příběh, který nikdy neskončí! Kniha knih!

27. Které z ustálených slovních spojení nejlépe vyjadřuje smysl tučně vytištěné věty?

- a) Kdo šetří, má za tři.
- b) Každý svého štěstí strůjcem.
- c) Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.
- d) Risk je zisk.

28. Slova podtržená v textu nahrad' vhodnými synonymy (slovy souznačnými) tak, aby se význam textu nezměnil. Napiš je přímo do záznamového archu:

A – záhadná

C – potěšení

E – strachoval

B – promrhají

D – báječný

F – rozráželo

29. V souvětí v prvním odstavci chybějí čárky. Která z možností je doplněna správně?

- a) Někteří lidé věří, že by byli šťastní, jen kdyby byli někde jinde, než právě jsou, a celý život cestují po světě.
- b) Někteří lidé věří, že by byli šťastní jen kdyby byli někde jinde, než právě jsou, a celý život cestují po světě.
- c) Někteří lidé věří, že by byli šťastní, jen kdyby byli někde jinde než právě jsou, a celý život cestují po světě.
- d) Někteří lidé věří, že by byli šťastní, jen kdyby byli někde jinde, než právě jsou a celý život cestují po světě.

30. Přísudek ve větě ... dokud se nedostanou k moci je:

- a) slovesný, rozvitý
- b) slovesný, holý
- c) jmenný s plnovýznamovým slovesem
- d) jmenný se sponou, několikanásobný

31. Které slovo nemá v 7. pádu množného čísla podobný tvar jako slovo uši (s rudýma ušima)?

- a) oči
- b) dvě
- c) nohy (část těla)
- d) nosy

32. Která varianta obsahuje pouze slova příbuzná ke slovu zima?

- a) zazimovat, zimník, zimoviště, zmrznout
- b) zimovat, zimní, zimnice, přezimovat
- c) Vánoce, sníh, lyže, prosinec
- d) chlad, mráz, bezcitnost

33. Rozhodni, o jaký slovní druh se u podtržených slov jedná :

Ten upřeně zíral na titul knihy a střídavě ho rozráželo horko a zima. Tohle bylo přesně to, o čem už tolikrát snil a co si už tolikrát přál od chvilě, kdy se ho zmocnila čtenářská vášeň: Příběh, kteřý nikdy neskončí! *Knihá knih!*

- a) zájmeno, předložka, podstatné jméno, spojka, příslovce
- b) citoslovce, předložka, podstatné jméno, spojka, příslovce
- c) zájmeno, předložka, podstatné jméno, zájmeno, příslovce
- d) zájmeno, částice, podstatné jméno, zájmeno, příslovce

Bastián se na své cestě Fantázií setkal s mnoha bytostmi. Jednou z nich byla i kouzelnice Ajúola. Pokud správně seřadíš pomíchané verše do původní podoby, budeš znát píseň, kterou si kouzelnice zpívala ve svém domku před příchodem Bastiána.

34. Písmena označující jednotlivé verše zapiš ve správném pořadí pod sebe do záznamového archu. Verš (A) a (F) jsou již na správném místě.

- (A) „Čekáme tu , hoste milý, (1)
- (B) *Tvoje cesta byla dlouhá.“*
- (C) *jídlo, pití jistě stačí.*
- (D) *útěcha na trampoty.*
- (E) *vítáme tě, pojed' jen dál.*
- (F) *Je tu vše, co žádá host,* (7)
- (G) *Cestu dlouhou's překonal,*
- (H) *dobrý, zlý, či nicka pouhá:*
- (I) *Dopřej si, co hrdlo ráčí,*
- (J) *na tebe už hodnou chvíli.*
- (K) *bezpečí a útulnost,*
- (L) *At' jsi kdo jsi, jsi to ty,*